

TÁROGATÓ.

VEGYES TARTALMU HETILAP,

a gazdasági egyesület, vidéki és városi nőegylet s a Szamos-Tiszahát közlönye.

Megjelen minden szombaton.
Előfizetési feltételek.
Helyben:
Egész évre . . . 4 ft.
Fél évre . . . 2 „
Házhoz hordva, vagy vidékre postán:
Egész évre . . . 4 ft 50 kr.
Fél évre . . . 2 „ 23 „
Egyes szám ára . . . 10 „

Hivatalos és magán-hirdetések
jutányos áron készpénz fizetés mellett elfogadtatnak.
Bélyegdíj minden beiktatásért 50 kr.
A nyilttérben a háromhasábos gármonsor beiktatási díja 20 kr.

Felolvasó szerkesztő s kiadó
Kovács Márton.

Szerkesztői iroda s kiadó-hivatal.
hová a hirdetések s előfizetési pénzek utasítandók, templom-uteza 548. sz.

Szerkesztő társ
Zombori Gedő.

Vörösmarty Mihály.

Vasárnap e hó 6-ikán nagy ünnepet ült Székesfehérváron a nemzet kegyelet, a legnagyobb magyar költőnek Vörösmarty Mihálynak szobrát leplezték le. Nem tehetnénk a nagy nemzeti ünnepélyhez méltóbbat mint azt, hogy egyik jeles irodalom történésiünk Jámbor Pál bensőséggel vázolt ismertetésével tartunk a nagy költő irodalmi s honfiai munkásságának szívünkben emlékünnepet:

VÖRÖSMARTY!

Ki tudna elég sulyt adni e névnek? Ki tudna elég babért aggatni az ily magas homlokra, ő a magyar nemzet irodalmi sulyát, nagyságát fejezi ki. Az ő homlokáról a magyar költői dicsőség sugárzik vissza. A nemzet fölkelet költője ő, kit fellépésétől elhunytáig mindig tisztelet, bámulat környezett. És méltán. Mert a szózat költője, költő és látnok egyszersmind. Sokat előre megmondott, mint ha tisztán olvasott volna a hon egén: hajnal és gyászt.

De mi itt csak a költőről akarunk szólni.

Igaz, hogy már a XVIII-ik században is találkoznak remekművek, melyek mértékre vannak írva, mint Rádainál, Dajkánál stb.; de ezek csak egyes szülemények, egyes csilálmok, mik a rimes versek tömkelegében csakhamar eltűnnek. Vörösmartynál minden mérték és szabályosság. Nem felejt el soha magát annyira, hogy földön járjon; tudván azt, hogy muzsája az ég leánya. Röpül a virágok közt is, hogy több illatot szórjon, röpül a hegyeken, hogy közelebb legyen a naphoz; csak a csendes mezőkön jár andalogva, hol hősök porait sejtí.

Költő ő mindig és mindenütt, és magyar költő. Szereti a tavaszt, a csermelyt, az erdőt, a vad bérczeket, de legjobban szereti a csatákat. Olvasátoik *Zalán futását, Egert* stb.

Bármi kis tárgyat dalol meg, nagy lesz kezeiben. Bármi hideg szöveget karol föl: fölolvad hő lehelete alatt. Miért? Mert ihlet van benne. De azért sokkal erősebb ő, mint lángoló, sokkal magasabb, mintha más ösvényeket fedezne fel, mint azok, hová képzeletünk szárnyai érnek.

Vörösmarty nemcsak irányt adott a kor-nak, hanem egyszersmind kort is teremtett.

A *Szózat; Salamon; Hontalan; Élőszobor; László Ferenczhez; Főti dal; Szép Ilonka; Tulvilági kép* stb. mind halhatlan művek s fényt vetnek nemcsak az íróra, nemcsak az irodalomra, hanem a hazára is, melyhez ily író, ily irodalom tartoznak.

De elemezzük tüzetesebben Vörösmarty muzsáját.

Azt tudjuk mindnyájan, hogy sok szép van benne; de azt kell tudnunk, mi tulajdonkép a szép? p. o. mi a szép a szózatban? talán a négy hatalmas vers, mi által költő

a hon fiait felhívja a haza iránti hűségre, mintegy nemzeti eskü varázsa alatt?

Háznak rendületlenül
Légy hűve, oh magyar!
Bölesűd ez majdan sírod is,
Mely ápol s eltakar.

kétségkívül e négy vers szép, és minden honfi szívéhez szól; de véleményünk szerint, nem ez fény oldala a költeménynek. Tehát e történetigazságu versszak talán?

És annyi bal szerenese közt
Oly sok vizsáty után
Mégfogya bár, de törve nem
El nemzet e hazán.

ez is szép mindenestre; szép azért mert a magyar nemzetet mint férfit állítja eléünk, ki tud szenvedni, de nem elpuhulni; tud csapások alatt görbedni, de nem hajolni; azonban, ha nem csalatkozunk, még sem ez alap-gondolata a műnek. Talán hát a következő versszak, mely a nemzetre mintegy jóslatot mond?

Még jőni kell, még jőni fog
Egy jobb kor, mely után
Buzgó imádság epedez
Százszekrek ajakán.

ezek esalhatlanul láttnoki sorok, melyek mély vallási érzelmeket, mély hitet fejeznek ki a jövőben; de hitünk szerint nem a főgondolat, mely a többire is fényt vet.

Hol van tehát a fő szépség? mely gondolat üti rá a bélyeget, teszi fel a czimert a hazafias költeményre? megmondjuk.

Ez egyszerű négy vers az mely így szól:

A nagy világon e kívül
Nincsen számodra hely.
Aldjon vagy verjen sorskeze
Itt élne halnád kell.

miért? széppé tesz valamely költeményt a forrás honnan meritve van; forrásai a költészetnek: a természet, sziv, történet, és végre az élet, mely leggazdagabb forrás. Honnan van meritve a szózat? az életből, a magyar nemzet életéből, s ép ez oka, hogy minden magyar első pillanatban megérté. Tükre ez a multnak, tükre a jelennek.

De sehol sem nyul költő keze oly mélyen be az életbe, mint e szavaknál: a nagy világon e kívül. Mig a francia új Orleansnál talál hontársakat; mig a spanyol Kubában spanyol románczokat hall a gyarmatosok közt; mig a német a világ minden részében akad rokonra: a magyar elszigetelve áll és nem talál testvért a számos népfajok közt, csak azon kis földön, mit Árpád elfoglalt. Ez a magyar világa. E gondolatban tehát nemcsak költői szépség van, hanem mély, megrendítő, életből vett igazság is, mely megragadja az embert, megragadt minden magyart. S ez az, mi a szózatot szózáttá teszi.

Ha e versszaknak nem adnók az első-seget, akkor okvetlen e sorokat emelnők ki:

S népek hazája, nagy világ!
Hozzad bátran kiált:
„Egy ezredévi szenvedés
Kér éltet vagy halált!”

miért? miért ez ismét történeti igazság mely, hirtelen, ezer év gyászos eseményeit gombolítja le szemünk előtt; és mintegy öntudatra ébreszti a nemzetet, a végzettel szem-

közt. Mert csakugyan ezredéves küzdelme után a magyar nemzet még nem élvezi mint annyi más virágzó nemzet, a terhes átalakulás gyümölcsöző áldásait.

De van e költeménynek még más fényoldala is, s ez az, hogy egy nemzetet ébresztesse fel halálos álmaiból. Ez Vörösmarty érdeme. Ez a szózat hatása. Ez legjobban kifejezi, minő valódi és költői szépségekkel bír e remek költemény.

Lehetnek nagyszerűbb, eredetibb költeményeink, mint ez; de a nemzetre egy sem gyakorolt ily villanszerű hatást

Menjünk tovább. Tárgyrokonásig végett elemezzük: A gondolatokat-at a könyvtárban. Itt ismét a történet kincséből aknázza ki szerző, hogy mintegy kiesikarja a végzettől az élet titkát, az élet végczélját. A hely erre alkalmas, könyvtár, hol minden tudomány egy halomban van. A könyveket szerző keserűségében az emberiség rongyainak nevezi, s töprenkedve kérdi:

Miért e lom? szagáról ismerem meg
Az átlalember minden bűneit.
Erény van írva e lapon; de egykor
Zsivány ruhája volt. . . .

Az örült ágán böles fej álmodik.

Könyv lett a rabnép s gyávák köntöséből.

Hűség, barátság, aljas hűszegők
Gunyából készült lapon regél.
Az irt betűket a sápadt levél
Halotti képe kárhóztatja el.
Országok rongya könyvtár a neved.
De hát hol a könyv, mely cselhoz vezet,
Hol a nagyobb rész boldogsága? ment-e
A könyvek által a világ elébb?
Ment, hogy minél dicsőbbek népei;
Salakjok annál borzasztóbb legyen.
De hát ledöntsük, a mit ezredék
Ész napvilága mellett dolgozának?
A bölesők és a költők műveit?

Mennyire kellett költőnek szeretnie az emberiséget, hogy így töprenkedjék sorsán, majd máglyát emelvén a könyvekből, majd világitó tornyot?

Minden keserű itt: a hang, az eszme, a forrás, a hasonlat, mintha a költő az egész emberiség összes csalódását fejezné ki. Csak Vörösmarty lelke birt meg ily nagy tárgyat a nélkül, hogy gyengeséget árulna el. Haragszik a könyvekre, pedig lelke tele van azokkal írva: pedig, lelke az. Lássuk, miképp csilapítja le nemes haragját:

És mégis — mégis fáradozni kell.
Egy újabb szellem kezd felküzdeni,
Egy új irány tör át a lelkeken:
A nyers fajokba tisztább érzeményt
S gyümölcsözőbb eszméket oltani,
Hogy végre egymást szivben átkarolják.
Ez az, miért esüggedeni nem szabad.
Rakjuk le hangyaszorgalommal, a mit
Agyunk az ihlett órákban teremt.
Mi dolgunk a világon? küzdeni
Erőnk szerint a legnemesbekért.
Előttünk egy nemzetnek sorsa áll.

Kit az ég fogékonsággal áldott meg, mindaz érzi, velem együtt, e költemény magasztosságát. Lehet-e tisztábban, világosabban kijelölni az emberiség ösvényét? haragot haragra halmoz, csak azért, hogy kien-geszteljen. Hadat üzen a munkának csak azért, hogy újabb erővel munkáljon. Nem-

csak költemény ez, hanem egyszersmind bölcseszett is; és miután magyarul van írva, és magyar közönséghez szól: ez a szöveg folytatása. (Folyt. köv.)

Gabonánk könnyebb eladhatására szolgáló némely eszközökről.

(Folytatás.)

Miben fogjuk tehát mi magyar gazdák a gabona- s egyéb mezei természetnek olcsóbb módját feltalálni? Bizonyára nem másban, mint azon három hatalmas eszközben, melyek által Európának más virágzó országaiban is a termelést oly magas fokra emelni a szorgalmas és értelmes gazdáknak sikerült.

Ezen három eszköz pedig:

- 1) olcsóbb trágya készítés,
- 2) szorgalmasabb földmívelés és
- 3) célszerű vetésmód és gondosabb növényápolás.

Ha a nyugottól a gépeknek használatát oly hamar eltanultuk — miért késedelmezünk, tőle az okszerűbb trágyakezelést, a szorgalmasabb földmívelést és a gondosabb növényápolást elsajátítani: annál inkább, mivel az utóbb nevezett eszközök csak mérsékelt tökeszaporítással járnak és leginkább csak a gazdának okszerűbb és szorgosabb tevékenységét igénylik.

Földeink a jó trágyát folyton növekedő mértékben kívánják. Trágya nélkül csak silány és bizonytalan terméseket várhatunk. A trágyát tehát (és pedig jót és sokat) nem mellőzhetjük. De ne feledjük ám, hogy a trágya az előállítás költségeinek egyik igen nevezetes és mellőzhetlen részét képezi. Iparkodnunk kell tehát mindennek előtt, hogy sok, jó és olcsó trágyát készíthessünk.

Aránylag olcsóbb leend pedig a trágya,

ha a marhatenyésztésre nagyobb figyelmet fordítunk: mert kétségtelen igazság, hogy minél okszerűbb, tehát jövedelmezőbb a marhatartás — annál magasabban értékesíti a marha a természetet takarmányt, tehát annál olcsóbb a belőle készült trágya.

De olcsóbbá teszi a trágyát (mert értékvesztését akadályozza) egyszersmind a trágyának célszerű kezelése — az ólban, az emésztőn és a mezőn; míg ellenkezőleg az e részbeni mulasztások a trágyának értékét tetemesen csökkentik s így kettős tekintetben károsak: kevesbitvén a trágya hatását és ugyanazon arányban nagyobbítván a termelési költséget.

A rosz, hanyag trágyakezelés, valamint egyfelől mezőgazdaságunknak egyik gyöngye, ugy másfelől elégtelen drága terméseinknek egyik oka.

A különféle pót- és műtrágyákról, melyek külföldön oly nagy jelentőségre vergődtek, jelenleg még nem akarunk szólni; miután a magyar gazdának (egyelőre legalább) minden költségesebb előlegezéseket mellőznie kell: a hova, viszonyaink között, a műtrágyát legnagyobb mértékben bizonyára tartoznak. Eleget teszünk mi jelenleg, ha csak az állati és emberi ürületeket gondosan gyűjtjük és fontos használatukra kellően elkészítjük.

Miképpen állunk az olcsóbb természetnek második eszközére — a szorgalmas földmunkára nézve?

Egyes — de kevés — dicséretes kivétellel, még nagyon hátra vagyunk e tekintetben is Európa nyugoti országaihoz képest. Eltekintve a költséges nagyobb szerű földjavításoktól — a milyenek például a csatornázás, az alagsóvezetés, a talajkeverés, égetés stb. mint melyek a tökékek hiánya miatt nálunk egyelőre legalább még a pia desideriahoz tartoznak, — mennyire halad-

tunk vagy javultunk földünk munkálásának tekintetében? Készítünk-e legalább nemesebb növényeink számára oly porhanyó és tiszta ágyat, minőt azoknak örvendetes disz-lése mellőzhetetlen követel? Leeresztjük-e a szántóvasat megfelelő mélységre: egyfelől azért, hogy jobb földeink alsóbb rétegeinek gazdagságát vetéseink számára megnyissuk; másfelől azért, hogy az alsóbb nyers vagy holt rétegeket a levegőnek szelídítő s termékenyítő hatása által életre, tevékenységre ébresszük; végre (mi nálunk különösen fontos) azért is, hogy tartósabb szárazság idejére vetéseinknek a föld mélyebb rétegeiben hűvös és nyirkos menhelyet készítsünk?

Vetéseinknek silány kinézése, terméseinknek szomorú átlagai eléggé érthetően felelnek ezen kérdésekre: — világos bizonyosságot nyújtván, miszerint földjeink megmunkálására még nem fordítjuk ama gondot, munkát és industriát, mely másutt oly gazdag gyümölcsöt terem és melyet mi sem mellőzhetjük, ha hasonló területen eddiginél nagyobb mennyiségű, tehát olcsóbb gabonát termeszteni akarunk.

A sikeres, vagyis olcsóbb természet harmadik feltételétül a célszerű vetésmódot és a gondos ápolást ismertük el.

A célszerű vetésmód magában foglalja: a magnak gondos megválasztását, tisztítását, ha szükséges, különös tenyésztését (nemesítését) és megfelelő elosztását — elvetését. Mindezen műtételek pedig okvetlenül szükségesek, minthogy általok részint a magnak egészséges csirázása biztosított; részint a vetőmagban jelentékeny megtakarítás eszközöltetik, részint pedig a termésnek nagysága fokoztatik.

Legcélszerűbb vetésmódnak — különösen a búzára nézve — a soros-vetés van jelenleg elismerve, megfelelő gépek segítségével.

A gabonának ápolásához számítjuk:

T Á R S A.

OH SZERELEM...

Oh szerelem, mennyei fényed
Ha sirra hull: ott támad élet,
S hol élet van már: lángod
Alkot egy szép tündér világot.
A szíri kezd szólni... a fák
Fejüket mindjárt hajtogatják,
Ölelkezve a fények árnyak
Pázsiton, vizen táncot járnak,
Zaj esendül a lombkoszoruban
Mint ha mondanák: ugy van, ugy van!

Az alvó viszhang rögtön ébred
Felelet, csacsog és beszélget,
A virágoknak ékes serge
Susog szellőtől ébresztetve,
Hallik zizegés vigan — busan
Alig érthetőn: ugy van, ugy van!

Jön a pillangó pajzán kedvvel,
Ide-amoda lengve repdel,
Ajka csókra áll bucsuljára
A virágok koszorujára,
Jön az aranyméh döngicsélve
A mézkehelybe be-benézve
Szerelmes gerlepár bűg ottan
A félighervadó bokorban.
Röpke sohaj zeng vigan-busan
Szertercsapongva: ugy van, ugy van!

Egy hang repül által a légen
Csillag magasan, örvénymélyen,
Oly bánatoson, oly örömmel,
Éljünk — mig élünk — a gyönyörrel,
A szív elhervad, az élv, a kéj
Mik mint rövid, fényes nyáréj.
Megrendül az egész természet erre,
Zugás-zajgás hallik egyszerre,
Erdők, sziklák, virágok füvek
Oly ábrándos, édes zajt ütnek,
S össze vegyül a tündér lárma
S felel a hűvös hang szavára,
Fél vigan és fél szomoruan
Mint álom beszéd: ugy van, ugy van!

Ifj. Freudhoffer János.

Mutatvány,*)

Bartók Gábor nem sokára sajtó alá adandó népmeséiből; melyek nagy része az Erdélyi János által szerkesztett magyar népdalok és mondák gyűjteményében jelent meg.

3. A király és az ördög.

Abban az országban, hol az oroszánok meg a szakállas farkasok teremnek, volt egy király, kinek legfőbb kedve a vadászatban telt. Volt kopója száz is, puskája egy egész házzal, vadászegénye számtalan sok. Jó keze és szeme volt a királynak, a melyik vad felé az ő keze állott, az nem ment tovább; elég a hozzá, hogy a király oda lőtt, a hova nézett; az a különös erkölse volt a királynak, hogy csupán maga embereivel vadászni nem szeretett; azt szerette volna, hogy ha ő egy vadat elejt, azt az egész világ lássa, abból az egész világ jó embere egyék. No osztán, ha felesen talált vadat löni, volt akkor estvére dolga a szakácsnak, volt dolga a pinczesterneknek, kivilágos kivi-radtig. Ilyen volt a király, a ki ott uralkodott, hol oroszánok és szakállas farkasok teremnek.

Egyszer — a király, — mint az ő természete hozta magával — nagy vadászatra hívja meg a szomszéd országok királyait, meg azoknak a királyoknak fő embereit. Nyári időben hívta össze őket épen kánikula kezdetén. Már reggel jókor, mikor a selyem juhokat hajtották ki felé, ugyan csak vinczotak a kopók, a jágerek ugyan csak köhögtek a kürt kisebbik végibe, a kürt ugyan csak visított, reosegett, szintugy rengett belé a királyi udvar. Amugy katonásan beszédtek a villás reggelit, sastollas kalpagjokat fényes szíjjal álluk alá köték, lóra kavarodtak, s egy kis idő alatt árkon bokron tul voltak.

Egy nagy erdőbe mentek most vadászni, mert egyebütt a hőség igen nagy volt. Szélt vett mindenik király a maga embereivel, s ejtették a vadat, mint az isten nyila. Az erdő királya csak maga ment most, hogy megmutathassa király társainak, mily sok vadat tud ő egyedül is ellőni. De ki tudja hogy esett? a mi királyunk elébe csak nem akad vad, a mi királyunk megy, fut az erdőben, mint az itélet, de vadat nem lát. Egyszer szélylyeltekint maga körül s észre veszi, hogy még az erdőnek ezen részén a nagy apja teremése se járt. Megy előre, nem isméri az utat. Megy oldalvást, itt se tudja hol jár. Megy jobbra, észre veszi, hogy ugy van ő, mint Csankó Teleken; ha csak valaki haza nem viszi, ő haza nem talál. Kiáltott az Is-

*) E népmesék egy része eredeti szépségeért idegen nyelvre is lefordítottak. Közöljük közülök lapunk kis tere miatt a legrövidebbet, de nem a legjobbat, hogy olvasóinkat e ritka kedves olvasmányra figyelmeztessük előre is. Szerk.

tenhez, de minthogy ezt ez előtt nem tette (a király nem szeretett templomba járni, a papot is csak halottak napján szokta ebédre hívni), az lsten nem ment segítségére; kiáltott az ördöghöz, az ott teremt egyszerűbe; hiszen az ördög hivatalan is ott terem akárhol, még a hol nem kéne is.

Ne is szólj, derék király — mond a gonosz lélek — tudom mi járatban vagy; vadászni jöttél, egy vadat se lőttél, eltévedtél! Igérd meg, hogy a mi házadban nincs, azt nekem adod. Lesz vad elég, haza is vezetek. Keveset kérsz, szegény lélek, azt monda a király, vagyonomból is adok. a mi kell, csak vezess haza.

Egy kis idő múlva otthon lettek. Vad volt elég, majd letört a ló alatta. Már a többi király szinte megunt vární a gazdát; de annál inkább megörültek, mikor haza jött. Vacsorához ültek, ettek, ittak. Az ördög nem evett egyebet, mint a mi a lábás meg a fazék oldalához ragadt, a bornak is csak az alját, a gázosát itta. Éjfél tájban egy öreg asszony bejött a vig királyok közé, s a mint csak tudta, oly nagyon elkialtotta magát örömben, mert a királynak egy gyönyörűséges kis leánykaja született. Az ördög nagyot ugrott, öszszeverte csontbokáját örömben, a királyt megforgatta mint a forgószél, és fülébe ezt kialtotta: ez nem volt ma házadban, tiz esztendő múlva érte jövök. Az ördög megnyergelte az éjfélt és ment mint a villámás.

A vendégek összenéztek. A király elsápadt. Más nap reggel felszámították a vadakat: a király maga két annyi vadat hozott, mint a többi mind, még is szomorú volt. Vendéget megajándékozta, katonáival mindeniket országa határaig elkísértette.

Mint a madár oly sebesen elröpi a tiz esztendő, az ördög pontosan eljött. A király kerül, fordul, mit gondol, mit nem? Felöltözteti a kondás leányát annak rende szerint, mint a király leányokat szokták, azt a felesége ölébe teszi, beviszik ketten az ördögnek, ke-servesen megsiratják, s a fekete léleknek átadják.

Vigan ment az ördög e cifra tereméssel. Mikor egy disznónyj mellett mentek, a kis leány megszólal: no kis malaczkák! nem ver meg már többször értetek édes apám, megyek toletek heted hét országig oda, hol az angyalok teremnek. Az ördög csak hallgatja a kis leány beszédét. Utoljára észre vette, hogy ötlet a király megesalta. Mérgesen röpiült vele a király várába, s a szegény gyermeket ugy a kapufélfához csapta, hogy a legkisebbik csontja is ezer pozdorjára tört. Rákial-tott a királyra az ördög oly hatalmasan, hogy az ab-lakkarika mind kihullott, a ezément a falról táblánként szakadozott. Tulajdon leányodat add nekem; mit az ördögnek igérsz, azt megadd, mert majd azt is elviszi mit nem igértél. A király megint előszedte minden esztét, s a selyem juhok pásztorának tiz esztendő leánykáját öltöztette fel királyi módon, és nagy jajgatás közt az ördögnek adta. Fedeles kocsi is adott az

annak kellő tisztítását (mely azonban már a vetőmagnak megválasztásánál kezdődjék); a boronának és hengernek időszerű alkalmazását — például a megkérgesedett földszin felnyitására, vagy a fagytól felduzzadt talajnak lenyomására; végre a fejtrágyázást, leőrzést, lesarolást, ha maga idején alkalmaztatnak, szinte igen hasznos ápolási műtételeknek kell elismernünk.

Ha már most — vetés és ápolás tekintetében — az okszerűbb gyakorlat által javasolt eljárásokat gabonánknál mi is — megfelelő módon és kellő időben — alkalmazni fogjuk: bizonyára hasonló területről nagyobb termést eszközölni, azaz olcsóbban termesztetni is fogunk.

A gabona biztosabb eladhatóságának általunk említett két másik eszközéről t. i.

- 1) a gabonának, mint árucikknek, nemesítéséről azaz vásárlásosabb tételéről; és
- 2) a szállítási költség könnyebbítéséről — következő alkalommal. E. L. után.

(Folyt. köv.)

TURONYI.

Anyagi érdekeink az országgyűlés előtt.

III.

A történelem úgy, miként az élet azt mutatja, hogy a szabadság azon állapot, melyben mind az egyed, mind az állam erejét kifejtheti. Szabadon kell tehát mozognunk, nem csak alkotmányos, hanem anyagi életünkben is. Az anyagi téren szabadság nélkül nincs verseny, e nélkül nincs ipar és kereskedelem, ipar és kereskedelem nélkül nincs nemzeti vagyonosság, s e nélkül nem virul fel a haza, s az európai államéletben nincs kellő tekintélye a nemzetnek. Ez leend tehát nézetünk szerint az a mit a magyar fel. miniszterium illetékes osztályának annak idejében tekintetbe kell venni, a nem-

zetnek az iparügyekben teljes szabadságot engedvén, semmi vállalatot, mely nem veszi igénybe az államkincstárt, nem korlátozván, álljon élén egyes egyén vagy társulat. Azoknál pedig, melyek az államkincstárt (vagy tegyük fel) érdekeit érdeklik, ösztönte tanácsunk az, hogy a kormány ne pártoljon, ne erőszakoljon népszerűtlen vállalatot, mint közlebbi időkben történt, pár vasut vállalatot, melyek mint a tapasztalás mutatja, csak anyagi és szellemi vereséggel fizetnek, de sőt hallgassa ki a megyék gyűlései és képviselői által a nép és értelmesbbjeinek ohajtását, szóval legyen tekintettel a közszükségre. A megyék különböző érdekeiket könnyen összhangzásba tudják hozni. Részünkről mindig miniszteriumról beszélünk, mert megvagyunk győződve, hogy az államtitkári programot a nemzet el nem fogadja. Tehát a miniszteriumnak az ipar-kereskedelem minden ágában szabad versenyt kell nyitni, „győzzön a jobb.“ Az ne rémítsen el senkit, hogy ekkor talán külföldi tőkepenészek kezébe kerülnek anyagi forrásaink, övök lesz a gyári élet; mert a befektetett vagyon részben mindig az országé marad, s általok is nyílik ut a külfölddeli viszony szilárdítására. Hanem a versenynek nem csak benn, de kiinn is szabadnak kell lenni. Mit érünk gazdagságunk lehető forrásaival, ha azoknak mint a bor és dohány stb. külföldön még nincs megalapított hitele. Például egyesek vagy társaságok hiában küldenek külföldre nagy értékű s a magyar termelőknél egészen dícsőségére való bor szállítványokat, egyelőre ezélt nem érnek, mert még nincs hitele a magyar bornak, s a külföldi kereskedők azokat francia boroknak keresztelve adják el drága pénzen; erre nézve tehát a miniszteriumtól megvárjuk, hogy külföldön még tekintélyessé nem emelkedett czikkeinknek ne csak piacot nyisson, hanem annak hi-

telét, tekintélyét közbenjárásával megalapítani, megerősíteni törekedjék.

De mondja tán valaki: ez az indítványozó, szoba tudós lehet; olyat sürget a mely csak elméletben lehetséges. Hogy nem úgy van, meglátjuk mindjárt. A magyar miniszterium illetékes osztályának egyik fő feladata az lesz, hogy mentől több pénz jönjön be, s mentől kevesebb menjen ki. Már most ha csak a fennebb említett czikket vesszük is: elvitázhatlan, hogy boraink a hires francia borokkal a versenyt kiállják; de nem kelnek el, mert nincs tekintélyök. S miért? Több ok közt meg kell vallanunk egyet, hogy tudniillik magyar bor kereskedőink többször kijátszodták a külföldi vállalkozók jóhiszeműségét. Már most ha a keresk. miniszterium a bor osztályására, szállítására saját kebeléből bizottmányt nevezne, a küldemények tisztaságáért maga kezeskednék, s akkor azt mondaná: versenyezzünk, melyiké jobb, valyon e bees-szállító- s átvévo bizottságok hivatali személyzetére tendő kiadást nem visszakapnók-e roppant százalékkal, valyon nem meg lenne-e alapítva néhány év alatt egy a magyar bor tekintélye, s értéke, s nem emelkednék-e oly magasra, mint a hogy megérdemli? Teheti valaki azon ellenvetést, hogy ezen eljárás előli a szabad versenyt? Világért sem, mert hisz senki sines elzárva a természetményét bees alá boesátástól, csak arra kényszerítve, hogy olyannal álljon elő, a mi jó, a mi figyelmet érdemel. De hát ez nem vágná-e a magyar gazdasági egyesületek szakmájába?

(Folyt. köv.)

Magyar izraelita egyháziügy.

A „Tárogató“ 12-dik számú becses lapja egyik cikkében midőn az Izraelita magyar községünket érdeklő eseményről értesítet a lapok olvasóit, mely tulajdonképen a nagy-károlyi rabbitz illetve, előfordult egyszersmint a máte-szalkai izr. község rabbiájáról is,

ördögnek a király, hogy leányát a nap el ne süsse, a szél meg ne fujja. Pedig de hogy azért adta a fedelese kocsi! nem azért, hanem hogy a kis leány szölyvel ne tekintgessen, s magát el ne árulja. De midőn a selem rétt mellett ment a hintó, meghallotta a kis páztorleányka a hárány bögiselését, a hintó ajtaját kinyitotta, s a kis állatokhoz így kiált: a hintó báránykák! nem ver már többször meg édes apám miattatok, nem rútkároozom többé a lőségenben utánatok, mivel heted hét országig királyunk vitet oda, hol az angyalok teremnek. Szörnyen megboszkodott az ördög, visszafordult a király palotája felé, mérgében úgy jött a láng a két orralyukán, mint a karom vastagsága... A kis leányt a fellegbe hajította.

Meglátta a király a kocsi, reszketett, mint a nyárfalevél. Siránkozva öltöztetgeté kis leánykáját, s mikor az ördög a palotába toppant, már akkor vitte eleibe a gyönyörű gyermeket, melyet még anya nem szült. Az ördög haragosan dugta inge hasítékába a gyönyörű lilomot, és ment vele hegyen völgyön keresztül mint az égi háboru. Bevitte a kis Máriát sötét házába, melyben bűdöskövel világítottak, kitétte egy bagolytollal megtöltött dunnára, eleibe egy fekete asztalt tett, s két véka kását, három véka hamuval öszszekavarván, eleibe töltött. No! eb a lelke kis pindrie! ha ezt két óra alatt ki nem tisztítod, kínos halállal öllek meg, s ott hagyta, az ajtót rácsapta, szintugy rengett a ház belé.

A kis ártatlan Mária keservesen sirt, mert előre tudta, hogy ilyen munkát két óra alatt el nem végezhet. A mint ott sirdogál magában, belép hozzá nagy esendesen az ördög fia, egy szép kis fiu, kit Jánoskának neveztek. Jánoskának megeseit a szive a kis leányon, s megbiztatta, hogy ha nem sir, ő a munkát egyszeribe elvégezteti: ekkor zsebébe nyul, bemegegy egy oldalháza, zsebéből kivessz egy sipot, abba belé fú. A ház egyszerre teli lett ördögökkel, kiknek Jánoska megparancsolta, hogy míg ide oda tekintnek, a kása tiszta legyen. Míg a kis Mária hármát pillantott, a kása nemcsak tiszta lett, hanem még úgy is ki lett fényesítve minden szem, hogy csupa gyémánt kalárisnak látszott. Míg az apjok haza érkezett, addig Mária és Jánoska mulattak játszottak.

A haragos ördög meglátván a munkát, megrázta üstökét, szintugy hullott beléle a parázs tűz; a kis leánynek égi manát adva, lefeküdt elaludt. Más napra két annyi kását és két annyi hamvat vegyített össze a csunya ördög, szerette volna boszuját töltetni a kis leányon, kinek atyja őt kétszer úgy rászedte. De a kása a Jánoska szolgálóinak segedelmével ismét tiszta lett. Az ördög haragjában szakállát rágta össze, s köpködté a földre, hol minden szál szakáll egy-egy taréjos kigyóvá váltott. A kis leány visitott; visitására a kigyók mind elnyújtottak, mert annál szebb hangot

még soha sem hallottak, s a kis leány előtt, mint a esikok ártatlanul ugrándoztak. Az ördög szörnyen boszkodott, hogy ezt a kis tejfelhabot ő rajta kívül minden állat, még az ördög is, úgy szereti. No eb a lelke kis tejfelhabja! — monda az ördög fogesattogatva, — ha a házam ablaka alá reggelre semmiből oly templomot nem építesz, melynek mennyezete az ég legyen, papja az ur isten, kit apád nem igen szeret, akkor oly kinnal öllek meg, melyet még pokolban senki nem szenvedett. Borzasztóan megijedt a kis Mária; a vén ördög a parancsolat után dörgés között eltávozott. De a jó Jánoska tüstént betoppant. Sipjába fuvott, szolgálai előtermettek. A parancsolatot meghallgatták; de arra csak azt mondták, hogy semmiből az ördögök nem tudnak csinálni templomot, az éghez jutni ördögnek nem lehet. Istent pappá tenni nincs hatalmukban, ugyanazért csak azt mondák ok, hogyha az öreg ördög kinzásait ki akarja kerülnetni a szép angyallal, illanjanak el minél hamarabb, míg el nem késnek. Megfogadták a szolgálalek tanácsát. Jánoska sipját jó helyre elástá, hogy apja meg ne lelhesse, s az ördögöket utánok ne küldhesse. Siettek a Mária apja országába. Egyszer Mária érzi, hogy orezájának bal oldala nagyon ég; midőn Jánoskának erről panaszkodik, az hátra tekint, hát meglátja, hogy anyja egy pemetén ugyancsak loholt utánok. Jánoska feltalálta magát, s azt mondta Máriának, változzál te kölesföldé, én meg örző leszek melletted. Mária egyszerre kölesföldé változott, Jánoska meg egy csörgövel ugyancsak riasztotta róla a verebeket. A hirtelen oda érkezett öreg asszony kérdezte a csösz, nem látott-e itt mostanában egy fiut és leányt szaladni? Sok biz itt a veréb, tekintetes asszony, nem tudom tőle megmenteni ezt a kis kölest, hess, hess!

Nem azt kérdem én, van-e veréb vagy nincs köleseden, hanem nem láttál-e itt egy fiut, meg egy leányt szaladni?

Már két kan verébknek el is törtem a szárnyát, felakasztottam, hadd ijessze a többit, válaszolt a hamis fiu.

Ez siket is, bolond is, monda az ördög, s visszateré pokolba. A fiu és leány visszanyerék előbbi formájukat, s tovább siettek.

Ismét égett a Mária bal orezája sokkal fájdalmasabban, mint az előbb. Nem is ok nélkül; mert midőn Jánoska visszatekintett, meglátja átyját, ki a déli szelet nyergelte meg, s azon vágatott utánok. Utána irtóztató esős fellegek nyargaltak. Mária egyszerre ócska templommá változott. Jánoska pedig egy vén kalugyerré, kezében egy kaposos bibliát tartott.

Nem láttál itt, te isten bolondja, egy kölyköt, meg egy kis pindri leányt futni? Ha láttál szólj, ha nem láttál, nemulj meg! így ordított a vén ördög a bibliás papra.

Jöjj be — mond az áhitatos pap — ez Isten

házába, ha jó lélek vagy, könyörögj, megsegít Isten utazásodban, s megtalálod, a kikért fáradozol; tedd alamiznádát a zacskóba, a tiszta kezek ajándékában gyönyörködik a mi jó Istenünk. Vessz templomoddal, isteneddel, vén bolond, majd biz én vesztegetem boldonságra pénzemet. Arra felelj, mit én kérdek, nem láttál itt egy fiut, meg egy leányt kutyagolni? Már ezt igen mérgesen monda az öreg ördög.

Térj Istenhez vén átkozott! válaszolá a szent atya, megtérni soha nem késő; de a javulást halogatni vétek. Tedd le alamiznádát, megtalálod, a mit keressz.

Az ördög orezája kicsattant mérgében, iszonyu buzogányát fölemeli, a pap fejének mérí, s oda sujt, mint egy isten nyila; de a buzogányt elsiklott a fő mellett, s az ördögnek úgy csapta meg a lába szárát, hogy az egész házanépével mai napig is sántítva, ha volna. Sánta lábbal felugrott az ördög a szél hátra, s haza felé tartott.

Már nem messze volt a pár ifju az országtól, hol a Mária atyja királykodott; de hirtelen égni érzi Mária mind a két orezáját, még pedig úgy, a mint soha nem égett. Jánoska visszanez, meglátja apját, anyját futni utánok két megnyergelt sárkányon, melyek sebesebben futottak a széllel. Mária egyszeribe ezüst tóvá, Jánoska ezüst kacsová változott. A két ördög mikor a tó mellé ért, tüstént munkához fogott. Megéztették, hogy a tó a leány, a kacsá pedig a fiu, mert ott, hol két ördög van együtt, titok nem lehet. A tavat merete az asszony, a kacsát kövekkel hajigálta a kan ördög; de a tó minden merítésére i. kább áradott, a kacsá pedig a tó fenekére bukott le. A hajigálásban kifáradt az ördög, s itette feleségét: menne be vele a tóba, s kezeikkel fognák meg a gonosz kacsát, mert fiok kár volna a földnek. Beusztak az ördögök; de a tó mind inkább áradott; kiuszni próbáltak, de erejük elfogyott, s mind a ketten befultak. Már most több ördög nincs.

A leány és fiu ennyi baj után a Máriák palotájába jutott. Mária elbeszélte mik történtek vele, mióta az ördög őt elragadta, Jánoskát mint védelmezőjét nagyon diesérte. Figyelmeztette atyját, hogy a ki az Istent nem szereti, az elvesz, nem méltó a boldogságra.

A király meghallgatta leánya intését. A legközelebbi faluból hozatott magának egy papot, azzal legelőbb is az ördög fiát, meg a maga leányát esküdtette össze, kik együtt igen boldogok voltak. A király felhagyott a vadak üldözésével, a szomszéd királyoknak megüzente, megírta, hogy ő boldog atya. Országában, a szegény pártfogást és igazságot talált. Egyszerre halt meg a király és felesége. Utána Jánoska és Mária lettek királyai az országnak, melyben az oroszlán és szakállas farkas terem.

Bartók Gábor.

hogy rövid idő alatt eddigi helyét egy felsővidéki helyiséggel felelőre adta, hogy a további alkalmatlankodást, versengést a nagy-károlyi rabbi kikerülje; — fájdalommal kell megvallanunk, hogy e szomorú jósálatunk teljesült.

Mint hogy városunkban és környékén kiki tudá, hogy a közkedvelt rabbin bucsubeszédét szombaton, e hó 28-án a helybeni zsinagógában megtartandja, ez okból a templom tegnap mind férfakkal, mind hölgyekkel zsúfolásig megtelt, hogy még egyszer és utoljára hallhassák azon jeles reményteljes lelkipásztor hitközlőket, ki e haladni vágyó községbe egyhangulag választották és ki e három év alatt nehéz feladatát úgy oldotta meg, hogy mély tudományának és valódi magyar érzelmeinek a legkielegetőbb jeleit adá. — Midőn ezen kitérő férfi a szószékbe fellépett és lelkesítő előadásával bucsuját tolmácsolta a jelenlevők figyelmét lebilincselte kebleiket áthatotta: szeméből a tulvilági fény ragyogott, az igazhítt szeretet, melylyel hitközlőit és a haza iránt viseltetett — s a buzgó vallásosság, melyre ugytetszett nekünk, hogy nem egy rabbi, hanem látók áll előttünk, ki a község javáért könyörög a Mindenható számolya előtt.

A nép áhatattaljes elmerüléssel esüggött szerette lelkipásztorának ajakán s kísérek az egy óra hosszúig tartott szívből jött és szívhez szólt remek bucsu beszédét, mely oly esengő és szép hangon vala előadva, hogy kevés ellenei is, kik ugyszólván nem rendes községi tagok (és általában véve nem is számítanak) a megbánás érzetével hallották gyönyörű szóoklatát, s agyukban nem egyszer érezték saját hibáik megbánását. Ez volt a legszebb diadal.

A beszéd bevégezése után folytatott a rendes isteni tisztelet, végével, midőn a nép oszlott csak fájó kebellet búcsúzó férfiakat és hölgyeket lehetett látni, kik habár fájdalomukat elrejtve mind önmagukban mind pedig a nyilvánosság előtt ránta tiszteletüket és rokonszenveket meg nem tagadhatták, ebben adván meg a legszebb pályabért.

Már délutáni két óra lehetett, ettől kezdve egész késő estig csapatoként látogatták a távozó rabbit lakásán, hogy tőle kiki egyenként búcsút vehessen, s e vendégszerető férfi ha nem is meglepetéssel, annyival inkább örömmel szorított jobbot szerető hűveivel.

Nem hiszem hogy csak egy jelentékeny a községhez tartozó tag honn maradt volna, — ki a tisztelt rabbit meg nem látogatta, mert minden egyes jó jellemű ember, ki e derék férfi hazafiságát és a haladó jelenkor eszméit megérté, lehetetlen volt hogy e napon a szeretetének nyilvánulását csak némileg is elfojtotta volna. Ez ünnepély nemesak tegnapi napon, hanem ma korán reggel folytatva egész délelőtti tíz óráig tartott, melylyel aztán csakugyan véget ért. — 7 óra reggel már a község elnökei és annak minden rendes és nem rendes tagjai, több hölgy, az izr. iskola tanítványai a tanítókar vezérlete alatt a templom udvara megjelentek, később pedig több fogat állott a kapu elé, melyek a rabbi ur eltávozásával csak a kísérokre vártak; mindezek a szeretett rabbi eltávozását hírelték és annak valóságát bizonyíták. — 8¹/₂ óra vala, midőn a tisztelt rabbi ur szobájából az udvarra kijöve; alig bírva érzelmeivel, izgatottan és reszkette lépett a tömeg közé; mire a nép meglátva a szenvedő rabbit, kinek belső fájdalmát híven tolmácsolta arca kifejezése, könyező és könyben uszó szemekkel fogadák, melyre nemsokára néma esend uralkodása alatt az udvarban a rabbi szeméit az ég felé fordítva meghatóan szólott, áldással lép meg a jelenlevőket; minek tartalmában annyi forró érzelm, annyi őszinte honszeretet és annyi fájdalom volt, hogy nagy és kicsiny, öreg és fiatal szeméből kivétel nélkül könnyek peregtek végig az arcokon.

Ezután az izr. iskola elemi főtanítója emelt szót, s igen helyesen adá elő, hogy mennyi köszönettel tartoznak ők tanítók is a rabbinak, hogy az iskolát a jelen korszak szerint magyar tervben rendezte be, és hogy mennyire sajnálják távozását, de ép oly forróan ohajtanának minél előbb egy méltó utódot, nehogy az eddigi kedvező eredmény megint elromblassék; — mire rögtön egy 11 éves lányka majd fél óra hosszan tartó magyar beszédet oly naivsággal és oly kedves hangon tartott, hogy meglepetve hatott mind a rabbinusra mind a jelenlevőkre, melyek után a tisztelt rabbi ur magyarul egész tiszta dialectussal és szép ékesszólással élénk helyesítés mellett válaszolt; ezt követte a kántor által több gyermekkel betanított ének, mire a rabbi eljenzések közt a kocsiba ült és több előkelőbbektől saját fogataikon kísérvé, távozott.

Adjon az Isten neki jobb jövőt, nekünk pedig minél hamarabb egy hozzá hasonló lelkiatját, nehogy a község kényseritve legyen a nagy-károlyi rabbit az ellenszenv daczára is megtartani.

Máté-Szalka 1866. április 29. K... Gy...

Levelezés.

Pest, 1866. május 1.

Kedves szerkesztőm!

A legkedvesebb hírel kezdem meg tudósításomat: a magyart szívből szerető királyné körébe készül s a szép magyar kis tenger a Balaton partján tölt egy furdó évszakot. s az ország lovagias főurai és a közelmegyek vetélkedve mindent megtesznek, hogy nemesak a megragadó szépségű táj, a festői romok, a jótékony források, a természet költészete, szépsége, hasznai egygye olvadva tegyék kedvessé a felséges asszony itt mulatását, hanem a páratlan magyar vendégszeretet is nemes szívét méginkább megnyerje szerető alattvalói számára. Ez alkalommal Ő Felségeik a rákosmezei futtatást s egy népnepet is megtekintenek, s elfogadásuk részleteinek megállapítására a bizottmány már megalakult, mely fogadtatáiban szem előtt tartandja mit b. Vay Miklós önmaga mondott, hogy midőn minden ellenünk volt, akkor is felénk hajlott a Felséges pár szíve. — (Ő Felsége nem jön Füredre Szerk.)

A közbeszéd tárgya most a »P. Lloyd« által közölt, s még eddig határozatlan meg nem hazudtolt hír, hogy a kormány miniszterium helyett államtitkárokkal akarná a nemzetet megnyerni. A program ez: Az önálló felelős magyar kormány élén mint felelős elnök a tárnok állana, az államtitkárok közül pedig az Ő Felsége körül tartózkodó továbbra is a kancellár nevet viselné. Hasonlóképpen a német-szláv-tartományok is államtitkárok által kormányoztatnának, a nagyobb terület képviselő államtitkárok a miniszter tanácsnak állandó tagjai lennének, ellenben a kisebb tartományok kancellárjai csak akkor vennének részt a miniszter tanácsban, midőn ez az illető tartományok ügyeit tárgyalják. Azon könnyelműségről, hogy Ő Felsége legmagasabb kibocsátványait a kancellár alájegyzé: következik, hogy a kancellár felelős lesz.

Ezt a programot, hogy a képviselő-ház el nem fogadja, ha nem vagyunk is jósok, bizony állíthatjuk; mert hisz ez csak olyan felelősség, mely nem a nemzet, hanem a kormány felé irányul, vagy olyan élettelen központ, mely mindkét pontól egyenlő távolban mozdatlan áll, s annyit sem nyernék vele mint a megnyitott eddig birtok, h sz. első királyunk óta a nemzetnek mindig felelősséggel tartóztak a fejedelem tanácsosai. S azt kérjük, hogy ha elismerik a kormány felelősségét, miért nem adják meg az oly lényeges »miniszter« címét? A feltett kérdésre tán a jövő levelemben már felelhetek, ha Ő Felsége lejön.

Egy másik versio szerint a kormány a miniszterium kérdésével nemzeti szempontból is foglalkozik, s hajlandó a nemzet ohajtásának engedni, ha a mint lát-szik e hó közepén vagy végén már kiütendő háboruban nagyobb mérvű segélyvel vesz részt. Mi igaz ebből s mit felelnek rá a honatyák, pár hét múlva tán megtudandjuk. Hogy európai háboru áll küszöbön, annyi bizonyos, a börze már megsejtette, a pénzsükség oly nagy, hogy sok tekintélyes ház fizetéseit egyidőre megszüntette. Maga a harez kimenetele felől a millió házást számító optimisták nagy reménnyel vannak eltelve, de a millió szurony sem ér semmit a ki nem elgített nemzetek ragaszkodása, lelkesültsége nélkül. Lehet, hogy lesznek Ausztriának szövetségesei, de azok vagy elhagyhatják ha érdekeik más oldalon nagyobb kielégítéssel lesznek kecségetve, vagy kiveszik a vér és pénz áldozat nagy kamatait; kik el nem fogják hagyni, kiknek érdeke egy, s így rendíthetlen hű szövetségesek csak birodalom népei, s ezek közt, hogy leghatalmasabb a magyar, tudja a kormány, tudja a világ s mi még nagyobb tudja a nemzet maga. Itt van felelet azon feltevésekre, hogy az országgyűlés elnapoltatná; mi azt hisszük, hogy összehivatná az, ha el volna napolva is. Isten velünk! Ed.

Helybeli hírek.

* Két tavaszi multság is van késülőben a vidadni vágyók nagy öröme, egyik e hó 21-én a keresk. kórház, másik június hó 6-án a városi ovoda adaptókéje gyarapítására, mindkettő a »Lövölde« helyiségében. — Mindkettőre a czél érdekében az illető rendezőségek tisztelettel meghívják, s mi felkérjük a közönség partolását. Az utolsó sors-játékkal is össze lesz kötve; a kisorsolando tárgyak beküldésére felhívjuk az ügybarátokat.

* Sok pénzesaló látogatta meg városunkat e pénzsűk világban, ilyen volt Hanke, e hó 10-ikén este a »Lövölde kertben« óriás léghajót felboesátani akará gépész is; bizony gyenge kísérlet volt az műkedvelőtől is! Ha csak így érti a légmoztan szabályait, jó lesz azt valamelyik jólszervezett közép-tanodában előkezdeni. A közönségnek pedig jobb lett volna azt a körülbelül 100 ftot, mit ő elzsebelt, valami jótékony intézetre adni.

— A várostól felvenni szándokolt kölesön tárgyában Boros Bálint és Kiszelly Károly urak e hó 14-én reggel indulnak Bécsbe; siker koronázza a buzgó férfiak működését!

ÜZLET:

Szatmártt, május 9 dikén tartott betivásári piaci árak következők köblönként: Tiszta buza 6 ft—6 ft 40 kr. Kétszeres 5 ft—5 ft 20 kr. Rozs 4 ft 40—4 ft 60 kr. Tengeri 4 ft 40 kr—4 ft 80 kr. Árpa 2 ft 80 kr. Zab 2 ft. Kása 7 ft. Főzelék 7 ft 20 kr. Krumpli 4 ft 60 kr. Aszalt szilva 10 ft.

Máté-Szalka, május 9. — A jelen politikai viszonyok a mi üzletünkre is némi hatással van és daczára a már felemelkedett ára miatt e héten a termény, különösen a rozs és tengeri még élénkebb és kapósabb vala és pedig köblönként következőleg: Tiszta buza 5 ft 80 kr.—6 ft 20 kr. Kétszeres 4 ft 40 kr—4 ft 60 kr. Rozs 5 ft 60 kr—4 ft. Tengeri 4 ft—4 ft 50 kr. Árpa 2 ft 60 kr—2 ft 80 kr. Zab 4 ft 80 kr—2 ft. Kása 6 ft 20 kr—6 ft 60 kr. Aszalt szilva 10—12 ft.

Szerkesztői üzenet.

57. K. Gy. urak. Köszönjük a küldeményt. A pol. cikkek lapunk körébe be nem illesztették, ha csak nem nemzeti beléletünket tárgyalják.

HIRDETÉSEK.

1—1

A nagyérdemű igen tisztelt helybeli és vidéki közönség figyelmébe és kegyes pártfogásába, gyors és pontos kiszolgáltatás mellett ajánlja magát újonnan megnyitott **borbély műhelyi helyiségében:** Lehoczky János könyvkereskedő ur házában.

Molnár Lajos,
borbély.

P. 215/866

Árverési hirdetmény.

Felső-Bánya városában elhalt Krassay Józsefnek, s nejeének született Eendrédy Máriának hagyatékához tartozó, a kiskarlói 587. számú tjkönyvben álló 1100 ftra becsült szőlő birtoknak bírós elárverezésére határidőül a helyszínre első ízben f. évi május hó 24-ik, másod ízben június hó 22-ik napjának mindenkor d. e. 10 órája azon értesítéssel tüzetik ki, hogy a kérdéses birtok csak becsáron felül leendő eladandó.

Az árverezési feltételek az árverezés határidejéig is, vagy alól nevezett szol-

gabirónál, vagy Felső-Bányán Lánczky István végrendeleti végrehajtó urnál bármikor megtekinthetők.

Kelt Szinér-Váralján, april 29. 1866.

Bartók Antal,
szolgabíró.

1—2

1299/1865

5—3

Árverési hirdetmény.

Szatmármegye telekkönyvi törvény-széke részéről ezennel közhírré tétetik, mikép a végrehajtási árverés Rudnyánszky Kálmán felperes részére, ennek 5500 frtnyi követelése, s a törvényes járulékok erejéig Mándy Kálmán alperes ellen, ennek a Száraz Berek községi 82. sz. tjkönyvben A. I. és f 5 alatt egyedül az ő nevére bejegyzett birtokaira, melyek egy négy szobát magába foglaló téglá és vályoggal vegyes anyagból készült zsindeletes ház-ból, kertből és egyéb gazdasági épületekből, mintegy 84 hold szántó és huszonhét hold kaszálló földből állanak, — továbbá ugyanezen községi 141. számú tjkönyvben Száraz Berek község és a közbirtokosság nevére közösen felvett erdő és legelő birtokból, Mándy Kálmán illető részre a kir. kisebb haszonvételekkel, s összesen 11,811 frt 50 krra becsülttek, elrendelhetvén: árverési határidőül az

1866. évi június hó 8-dik, és szükség esetén 1866. évi július hó 15-dik napjának d. e. 9 órája a tárgyaló terembe Szatmárra tüzetik ki; melyre venni szándékozik oly kijelentés mellett hivatnak meg, hogy az árverési feltételeket alólirt törvényszéknél, bármikor megtekinthetik, s hogy a kérdéses birtok, a mennyiben

az első árverés alkalmával becsértékén vagy azon felül el nem adhatnák, a második árverésen azon alul is le fog üttetni.

Szatmármegye telekkönyvi törvényszékének 1866. évi ápril hó 5-dik napján Szatmáron tartott üléséből.

Zombory Zsigmond.
tk. kiadó.

Vámfalusi borviz raktár.

Alólirt a nagyérdemű közönségnek tisztelettel jelenti, hogy a fentemlített, — sokaktól megkedvelt **borviz** eladását megnyerni szerencsés volt.

Egy üvegnek ára **nyolcz** krajczár.

1—3 **Takács Mária.**

AXMAYER R.

Ajánlja magát a t. cz. közönségnek, mint nyelv-mester a francia- angol- és német nyelvben, a legujabb divatu könnyen felfogható tanmód szerint.

Bővebben értesülhetni Lehoczky ur könyvkereskedésében.

3—3